

Forum for Natur og Friluftsliv - Rogaland

Pb. 441, 4002 Stavanger
Besøksadr: Sandvigå 24

Koordinator: Emily Halvorsen
Telefon: 468 50 786
E-post: rogaland@fnf-nett.no
www.fnf-nett.no/rogaland

Vannregionmyndigheten for Vannregion Rogaland
v/Rogaland fylkeskommune
postmottak@rogfk.no

Stavanger, 22.06.2011

HØRINGSKOMMENTAR - PLANPROGRAM FOR FORVALTNINGSPLAN FOR VANNREGION ROGALAND

Forum for Natur og Friluftsliv i Rogaland (FNF-R) er representert i ressursgruppen og har blitt invitert til å komme med høringsuttalelse vedrørende planprogrammet. Denne uttalelsen sendes på vegne av følgende organisasjoner i forumet:

- Haugesund Turistforening
- Norges Jeger og Fiskerforbund - Rogaland
- Norsk Ornitologisk Forening avdeling Rogaland
- Norsk Botanisk Forening Rogalandsavdeling

FNF-R ønsker å påpeke hvor viktig det er for Vannregionmyndigheten (VRM) å få langsiktig politiske støtte for å kunne følge opp planen. Det er svært viktig at det nå settes fokus på økosystembasert og helhetlig forvaltning av vannressursene. Vi er imidlertid bekymret for verdien av planen etter det som skjedde med den regionale vindkraftplanen der både sentrale og regionale myndigheter valgte å tilsidesette planen. Av samme grunn er vi også betenkt over verdien av andre regionale planer under arbeid, og det omfattende og kompliserte arbeidet som legges ned.

I Rogaland har vi en fantastisk natur med store muligheter og utfordringer. Den største bekymringen for vannkvalitet er den storstilte utbyggingen av småkraftverk som nå truer med å tørrlegge de siste rester av bekker og elver og sterkt forringe det norske landskap og naturmangfold. Selv om sektormyndigheter vil påstå at det finnes gode avbøtende tiltak, avslører for eksempel NVE sitt eget tilsyn at minstevannføringen overholdes ikke i 4 av 5 konsesjoner. Som resultat av forenklede søknadsprosesser slurves og jukses det også med

FNF-Rogaland er et felles interesseforum for organisasjoner som arbeider med natur og friluftsliv.

Forumet representerer på vegne av de frivillige organisasjonene ca. 45.000 medlemskap i Rogaland.

Disse er med: Stavanger Turistforening, Norges Jeger og Fiskerforbund – Rogaland, Haugesund Turistforening, Norges speiderforbund Vesterlen krets, Rogaland KFUK-KFUM speidere, Syklistenes landsforening Sør-Rogaland, Norsk Ornitologisk Forening avd. Rogaland, Norsk Botanisk Forening Rogalandsavd., Sørmarkas venner, Rogaland Orienteringskrets, og friluftsrådene; Ryfylke, Dalane, Jæren, og Vest.

vannføringstall og belysning av miljøpåvirkningen er ofte svært mangelfull. Revisjon av krav til minstevannføring når konsesjonene forfaller bør være en selvfølge. Dette er bare noen eksempler på hvor kvaliteten bør høynes og strengere krav må stilles til utbygger. Lakseelvene, som vi markedsfører så ivrig, er under konstant press. Vi mener det må være en viss stolthet i og et viktig ansvar å ta vare på noe av den fineste naturen vi har. Vi tror også vi har en internasjonal plikt til å ta vare på denne delen av Europas *grønne lunge*. Vi håper at vannforvaltningsplanen vil være et godt redskap i så måte.

Videre dreier denne uttalelsen seg om følgende deler av planprogrammet:

4. Organisering av arbeidet – vi ber om at de som skal være i vannområdeutvalgene ikke er de samme personene som sitter i prosjektgruppen for den regionale småkraftplanen.

5. Overordnede planer og lovverk – vi foreslår at det legges til et tema om oppfølging;
5.4 Sikre retningslinjer og oppfølging.

5.2 og 5.3 Forholdet til annen planlegging og regionale planer – konflikter bør ikke bare belyses og samordnes men det bør også vises til hvor i beslutningsprosessene kravet om god økologisk tilstand legges.

6.3 Hvordan finansiere planarbeidet og tiltak - Legg til en paragraf om behov for nye midler til nødvendig kunnskap.

7. Opplegg for medvirkning og informasjon - Vi foreslår at det legges til et punkt under arenaer for medvirkning etter *Lokale referansegrupper*; Møter, deltakelse og befaringer i nærmiljøet.

Organisering og roller

For at det ikke skal bli for mye rolleblanding bør persongalleriet skilles mest mulig ved arbeid i forskjellige planprosesser. Konfliktområdene i de forskjellige planene må belyses og da er det en fordel om ikke samme person representerer begge sider. De som er med i prosjektgruppen for regional plan for små vannkraftverk bør ikke vurderes ved valg av representanter i vannområdeutvalgene. Referansegruppen bør få innsikt i hvem som foreslås og kunne komme med innsigelse skulle dette være nødvendig.

Sikre retningslinjer og oppfølging

FNF-R er bekymret for at noen av sektormyndighetene ikke kommer til å rette seg etter direktivet og ber om at planprogrammet tar høyde for utarbeiding av retningslinjer for hvordan dette skal gjøres. Dette indikeres i punktet *Gjennomføring av plan*, men vi mener det fortjener et eget hovedavsnitt og vektlegges spesielt. Her ønsker vi også at konsekvenser av mangel på oppfølging m. håndheving og klagegang blir adressert separat og lagt til som eget tema. Forpliktelser og hva myndigheter og aktører risikerer dersom disse ikke innfris bør komme tydelig fram.

Når vi vet at den hyppigst forekommende påvirkningen i vassdrag er vannkraftregulering er det svært viktig for Rogaland at spesielt NVE og de enkelte kommunene viser hvordan de skal følge opp planen. Uten sektoroppfølging blir planen lite verdt.

Planprogrammet bør legge opp til at planen tydelig adresser hva som skjer om økosystemene havarerer og målene ikke følges opp. Konkret, hva vil manglende handling medføre? Flere mulige scenarier bør fremheves.

Forholdet til annen planlegging og regionale planer

Vanndirektivet kommer i enkelte punkt i direkte konflikt med deler av Fornybardirektivet, klimaforliket og den regionale klimaplanen. Den kan også komme i direkte konflikt med den regionale småkraftplanen. Som planprogrammet påpeker, er det viktig at potensielle konfliktområder behandles. Så vidt vi forstår, kreves det kun at konflikter belyses.

For at arbeidet med vannforvaltningsplaner skal ha størst mulig verdi må ikke bare konfliktene belyses, men også vise hvordan de fremmes i hierarkiet. Hvor i beslutningsprosessene legges kravet om god økologisk tilstand? Dette må komme tydelig fram.

Finansiering – friske midler til nødvendig kunnskap

Finansiering av planen er tydeligvis et meget svakt og usikkert punkt. Vi ber derfor om at behovet for friske midler, spesielt til å innhente kunnskap, fremheves sterkere i planprogrammet. Vi forstår at kunnskapsgrunnlaget er svakt eller manglende for store deler av vannregionen og ny kunnskap må foreligge skal en kunne lage brukbare tiltaksplaner eller vurdere prosjekt som kan påvirke den økologiske tilstanden. Kravene til karakterisering, klassifisering, utredninger og overvåking bør følges nøye opp. Denne typen vannressursarbeid er forholdsvis ny i Norge og tilbudet blant nasjonale konsulentfirma er begrenset. Det kan være nødvendig å få inn internasjonal ekspertise i en overgangsperiode. Dette koster, men ekspertisen vi så opparbeider lokalt kan bli fremtidig eksportvare. Selve planen bør ha en prioritering av det arbeidet som er mulig å følge opp gitt alternative rammescenarier. Den bør beskrive konsekvenser for måloppnåelse ved mangelfull finansiering for hvert område ned til den enkelte vannforekomst blant de som befinner seg i mindre enn god tilstand eller der en ennå ikke kjenner tilstanden.

Medvirkning – møter, deltagelse og befaringer i nærmiljøet

Det er positivt at vanndirektivet og planprogrammet legger stor vekt på *aktiv* medvirkning, spesielt på vannområdenivå. Planprosessen tar sikte på å imøtekomme de frivillige organisasjonenes behov men vi ser fortsatt utfordringer med hvordan dette gjøres. Vi har fått vite at midler nå er satt av til begrenset økonomisk støtte og håper at støtten er tilgjengelig og vil bli tilbudt gjennom hele planprosessen. Dette er en veldig positiv og viktig gest.

Koordinering av møtetider er oftest en større utfordring. Organisasjonene og deres medlemmer ønsker å kunne bidra med verdifull kompetanse og lokal kjennskap men har ikke

alltid mulighet til å delta på de formelle høringsmøtene. Vi foreslår at prosjektledere møter med de frivillige organisasjonene i nærområdet eller i organisasjonenes eget fora for å diskutere spesifikke tema og vannforekomster. Vi ønsker at vannområdeutvalgene selv kommer med forslag om hvilke organisasjoner de kunne tenke seg, for eksempel med i en temagruppe, i tillegg til å følge opp konkrete forslag fra vår side.

Vi tror også det blir viktig med prosjektledere i alle vannområdene og at disse oppnevnes eller ansettes så raskt som mulig og før organisering er bestemt. En prosjektleder som er hovedkontakt pr. vannområde vil lette kommunikasjon og vil kunne videreformidle forslag om organisering og tiltak for medvirkning som vil fungere lokalt.

Vanndirektivet er tung materie for de fleste. Det vil bli betydelig lettere å skape engasjement når det dreier seg om en lokal elv, fjordarm eller strand. Vi vil gjerne bidra til å øke interessen for vannets kvalitet og ser fram til å delta videre i planarbeidet.

Med vennlig hilsen
for FNF-Rogaland

sign.
Emily L. Halvorsen
Koordinator

Kopi:
Haugesund Turistforening
Norges Jeger og Fiskerforbund - Rogaland
Norsk Ornitologisk Forening avdeling Rogaland
Norsk Botanisk Forening Rogalandsavdeling